

คู่มือการปฏิบัติงาน

เรื่อง การพัฒนาระบบฐานข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่จากการเปลี่ยนแปลง

สภาพภูมิอากาศ

๑. บทนำ

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมได้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อเป็นฐานข้อมูลกลางของประเทศที่แสดงถึงข้อมูลการคาดการณ์สภาพภูมิอากาศ รวมถึงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง น้ำท่วมและความร้อน ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย และบูรณาการเข้าสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งในระดับประเทศ และระดับพื้นที่ ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในรายสาขาหรือในเชิงพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของคู่มือการปฏิบัติงาน เช่น เป็นแนวทางปฏิบัติงานของ สำนัก/ศูนย์/กอง เพื่อเป็น คู่มือแนวทางการปฏิบัติงานการพัฒนาระบบฐานข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓. ขอบเขต

อธิบายถึงการปฏิบัติงานว่าดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมายใด ประเด็นอะไร ช่วงเวลาใด

คู่มือการปฏิบัติงานนี้ ครอบคลุมขั้นตอนการใช้งาน ดังนี้

มีการดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มเป้าหมายหลัก คือ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัด ๓๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร หน่วยประสานงานหลักรายสาขาภายใต้แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเป้าหมายรอง คือ สถาบันการศึกษา หน่วยงานวิจัยด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และประชาชนทั่วไป

๔. คำจำกัดความ

อธิบายถึงคำนิยามเฉพาะ หรือคำจำกัดความของศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

ภัยอันตราย เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือเกิดจากมนุษย์ แนวโน้ม หรือผลกระทบทางกายภาพที่อาจก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต การบาดเจ็บ หรือผลกระทบต่อสุขภาพอื่น ๆ ตลอดจนความสูญเสียและความเสียหายต่อทรัพย์สิน โครงสร้างพื้นฐาน การดำรงชีวิต การให้บริการ ระบบนิเวศ และทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

การเปิดรับภัย การมีอยู่ของผู้คน การดำรงชีวิต สายพันธุ์หรือระบบนิเวศ พังกัมชั้นทางสิ่งแวดล้อม การบริการ ทรัพยากร โครงสร้างพื้นฐาน หรือทรัพย์สินทางเศรษฐกิจ สังคม หรือวัฒนธรรมในสถานที่และสภาพแวดล้อมที่อาจได้รับผลกระทบในทางลบ

ความอ่อนไหว สภาพเงื่อนไขภายในของระบบที่บ่งชี้ระดับความอ่อนแอต่อการรบกวน

ความสามารถในการปรับตัว กระบวนการปรับตัวให้เข้ากับภูมิอากาศที่เกิดขึ้นจริงหรือที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมถึงผลกระทบ การปรับตัวของมนุษย์ คือ ความพยายามปรับตัวเพื่อลดทอนหรือหลีกเลี่ยงอันตราย หรือการแสวงหาโอกาส การแทรกแซงของมนุษย์ต่อบางระบบในธรรมชาติอาจเอื้อต่อการปรับตัวให้เข้ากับ สภาพอากาศรวมถึงผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (เป็นขั้นตอน หรือ Flow Chart + ระยะเวลาการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอน)

อธิบายถึงขั้นตอนหรือวิธีการทั้งหมดของการปฏิบัติงาน และ Flow Chart ประกอบการอธิบาย

๕.๑ ศึกษาและทบทวน รวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน: ทบทวนผลการศึกษาหรือ งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ประกอบด้วย ๑. การคาดการณ์ภูมิอากาศ (Climate Projection) ๒. ภัยจากภูมิอากาศ (Climate Hazard) ๓. แนวทางการประเมินความเสี่ยงจากภูมิอากาศ (Climate Risk Assessment)

๕.๒ กำหนดรายละเอียดต่างๆ: รายละเอียดดังนี้

๕.๒.๑ ปรับปรุงวิธีการประเมินความเสี่ยงจากภูมิอากาศให้สอดคล้องกับหลักการประเมินความเสี่ยง ในรายงานการประเมินของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change : IPCC) ณ ปัจจุบัน

๕.๒.๒ จัดทำข้อมูลการคาดการณ์ภูมิอากาศ (Climate Projection) ในระดับจังหวัด รวมถึงสังเคราะห์ และสรุปข้อมูลประเภทของภัยและความเสี่ยง และชุดข้อมูลที่ต้องใช้ในการจัดทำแผนที่ภัย (Hazard Map) และแผนที่ความเสี่ยง (Risk Map) และรวบรวมและเตรียมชุดข้อมูลเกี่ยวกับภัย (Hazard) การเปิดรับภัย (Exposure) และความเปราะบาง (Vulnerability) สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงจากภูมิอากาศ ๖ สาขา ภายใต้แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ

๕.๒.๓ นำข้อมูลข้างต้นไปใช้ในการวิเคราะห์และจัดทำแผนที่ภัย (Hazard Map) และแผนที่ ความเสี่ยง (Risk Map) โดยใช้แบบจำลองภูมิอากาศ (Climate Model) อย่างน้อย ๓ แบบจำลอง แบบจำลองละ ๒ ภาพฉาย เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลและสารสนเทศภูมิอากาศ

๕.๒.๔ ออกแบบและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่จากการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศของประเทศ

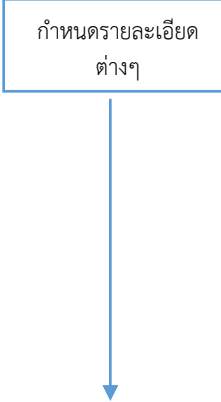
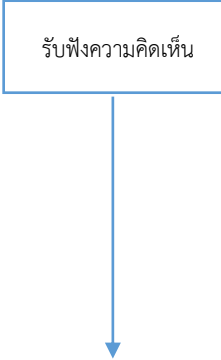
๕.๓ การรับฟังความคิดเห็น: การรับฟังความคิดเห็นต่อรายละเอียดที่เกี่ยวข้องของข้อมูลร่วมกับ หน่วยงานที่มีส่วนได้ส่วนเสีย พร้อมทั้งให้ความเห็นต่อรายละเอียดต่างๆ และหารือประเด็นที่ต้องการใช้ประโยชน์ จากระบบ

๕.๔ สังเคราะห์และสรุปประเภทข้อมูล: สังเคราะห์และสรุปประเภทข้อมูลของภัยและความเสี่ยง ชุดข้อมูล ที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดทำแผนที่การเกิดภัยและแผนที่ความเสี่ยง

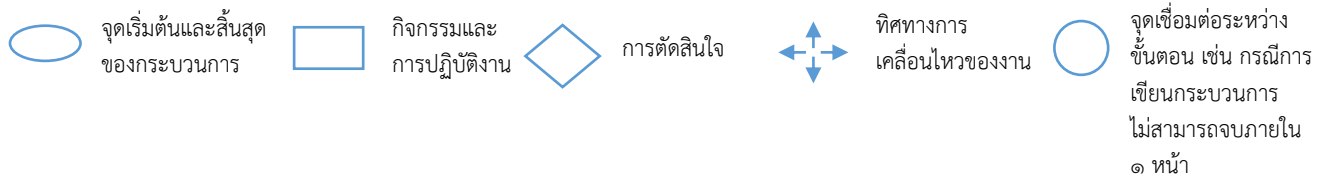
๕.๕ รวบรวมและเตรียมชุดข้อมูล: จัดทำหนังสือขอข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมและ เตรียมชุดข้อมูลสำหรับการประเมิน และจัดทำแผนที่การเกิดภัยและแผนที่ความเสี่ยง

๕.๖ ออกแบบและจัดทำระบบฐานข้อมูล: ออกแบบและจัดทำระบบฐานข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย

ตารางขั้นตอนการปฏิบัติงานการพัฒนาระบบฐานข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ลำดับที่	ผังกระบวนการ	รายละเอียดงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง/ เอกสารอ้างอิง
ขั้นตอนการดำเนินงาน (๑) กระบวนการทบทวน รวบรวมและศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง					
๑	 ศึกษาและทบทวน รวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	ทบทวนแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาหรืองานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ประกอบด้วย ๑. การคาดการณ์ภูมิอากาศ (Climate Projection) ๒. ภัยจากภูมิอากาศ (Climate Hazard) ๓. แนวทางการประเมินความเสี่ยงจากภูมิอากาศ (Climate Risk Assessment)	๓๐ วัน	กวส.	
๒	 กำหนดรายละเอียดต่างๆ	รายละเอียดดังนี้ ๑. วิธีการประเมินความเสี่ยง ๒. ดัชนีที่ใช้ในการวิเคราะห์และจัดทำแผนที่ความเสี่ยง ๓. ข้อมูลและสารสนเทศภูมิอากาศ ๔. โครงสร้างระบบฐานข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย	๔๕ วัน	กวส.	
๓	 รับฟังความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นต่อรายละเอียดที่เกี่ยวข้องของข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่มีส่วนได้ส่วนเสีย พร้อมทั้งให้ความเห็นต่อรายละเอียดต่างๆ -หาหรือประเด็นที่ต้องการใช้ประโยชน์จากระบบฐานข้อมูลความเสี่ยง ฯ	๓๐ วัน	กวส.	

๔	สังเคราะห์และสรุป ประเภทข้อมูล ↓	สังเคราะห์และสรุปประเภทข้อมูลของภัยและความเสี่ยงชุดข้อมูลที่ต้องใช้ในการจัดทำแผนที่การเกิดภัยและแผนที่ความเสี่ยง	๔๕ วัน	กวส.	
๕	รวบรวมและเตรียม ชุดข้อมูล ↓	จัดทำหนังสือขอข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมและเตรียมชุดข้อมูลสำหรับการประเมิน และจัดทำแผนที่การเกิดภัยและแผนที่ความเสี่ยง	๓๐ วัน	กวส.	
๖	ออกแบบและจัดทำ ระบบฐานข้อมูล ↓	ออกแบบและจัดทำระบบฐานข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย	๓๐ วัน	กวส.	
๘	การรับฟังความคิดเห็น ↓	รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อระบบฐานข้อมูลความเสี่ยง ฯ	๓๐ วัน	กวส.	
๙	ปรับปรุงระบบ ฐานข้อมูลความเสี่ยง ↓	ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลความเสี่ยง	๓๐ วัน	กวส.	
๑๐	ระบบฐานข้อมูล ความเสี่ยงฯ	เผยแพร่ระบบฐานข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย		กวส.	

๖. แบบฟอร์มที่ใช้

-ไม่มีแบบฟอร์มสามารถใช้ได้ผ่านเว็บไซต์ <https://ccecenter.dcce.go.th/riskarea>

๗. ช่องทางให้บริการ เช่นสถานที่ ส่วนงานที่รับผิดชอบ E-service One Stop Service (กรณีเป็นคู่มือการให้บริการหรือแนวทางการปฏิบัติที่ผู้รับบริการหรือผู้มาติดต่อกับหน่วยงาน)

กลุ่มงานวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กองขับเคลื่อนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ชั้น ๕ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เบอร์โทรศัพท์ ๐๒ ๒๗๘๘๔๐๐-๑๙ ต่อภายใน ๑๕๐๔,๑๕๕๒ Email : climaterisk.adapt@gmail.com

๘. ค่าธรรมเนียม (กรณีไม่มีค่าธรรมเนียม ให้ระบุว่า "ไม่มีค่าธรรมเนียม") (กรณีเป็นคู่มือการให้บริการหรือแนวทางการปฏิบัติที่ผู้รับบริการหรือผู้มาติดต่อกับหน่วยงาน)

ไม่มีค่าธรรมเนียม

๙. ประโยชน์ของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

อธิบายถึงการนำคู่มือไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนา ต่อยอด ปรับปรุงการปฏิบัติงาน

เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประเมินความเสี่ยงในรายงานการประเมินของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change : IPCC)

๑๐. รายการเอกสารหลักฐานประกอบการยื่นคำขอรับบริการ (กรณีไม่มีรายการเอกสารหลักฐานประกอบการยื่นคำขอรับบริการให้ระบุว่า "ไม่มีรายการเอกสารดังกล่าว") (กรณีเป็นคู่มือการให้บริการหรือแนวทางการปฏิบัติที่ผู้รับบริการหรือผู้มาติดต่อกับหน่วยงาน)

ไม่มีรายการเอกสารดังกล่าว

๑๑. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (กรณีเป็นคู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่)

ไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑๒. เอกสารอ้างอิง

- เว็บไซต์ระบบฐานข, ้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(<https://ccecenter.dcce.go.th/riskarea>)

หมายเหตุ : ๑. เป็นคู่มือการปฏิบัติงาน หรือการให้บริการตามมาตรการเพื่อขับเคลื่อนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ตามหลักเกณฑ์ของ ป.ป.ช.

๒. **คู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน** ใช้ยึดถือปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยมีรายละเอียด อย่างน้อยประกอบด้วย ๑) ชื่องาน ๒) วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน ๓) ระยะเวลาการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอน และ ๔) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓. **คู่มือการให้บริการหรือแนวทางการปฏิบัติที่ผู้รับบริการหรือผู้มาติดต่อกับหน่วยงาน** ใช้เป็นข้อมูลในการขอรับบริการหรือติดต่อกับหน่วยงาน โดยมีรายละเอียดของแต่ละงาน อย่างน้อยประกอบด้วย ๑) ชื่องาน ๒) วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน ๓) ระยะเวลาการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอน ๔) ช่องทางให้บริการ เช่นสถานที่ ส่วนงานที่รับผิดชอบ E-service One Stop Service ๕) ค่าธรรมเนียม (กรณีไม่มีค่าธรรมเนียม ให้ระบุว่า "ไม่มีค่าธรรมเนียม") และ ๖) รายการเอกสารหลักฐานประกอบการยื่นคำขอรับบริการ (ขอเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบ ข้อ ๖ จากเดิมคือ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็น รายการเอกสารหลักฐานประกอบการยื่นคำขอรับบริการ เนื่องจากอ้างอิงตามคู่มือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ที่มีการปรับปรุงใหม่)